

به نام آن که جان را کثرت آموخت

۱۳ آزمون جامع کنکور تیزهوشان

تنتیم ابتدایی (۱)

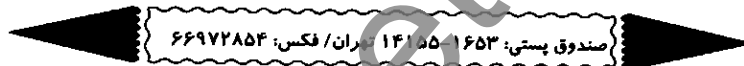
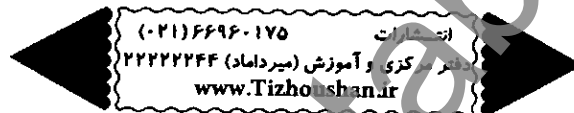
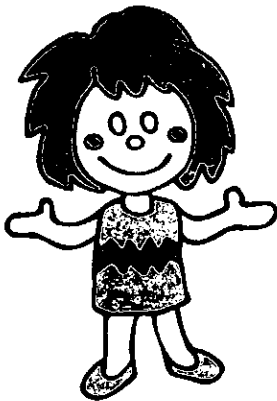
(برسش نامه)

زیر نظر و با مقدمه دکتر شاکری (شاگردی)

تیزهوشان

تیزهوشان

عنوان و نام پدیدآور : کنکور تیزهوشان ششم ابتدایی / شوکت فرامرزی ... [و دیگران] ؛
 زیرنظر و با مقدمه شاکری (شاگردی).
 مشخصات نشر : تهران: تیزهوشان، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۳۶ ص ج: مصور، جدول، نمودار.
 شابک : دوره ۵۰۰۰-۶۲۸۳-۶۰۰-۹۷۸ : ج ۵۱-۴۲-۶۲۸۳-۶۰۰-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 یادداشت : بالای عنوان: ۱۳ آزمون جامع.
 مندرجات : ج ۱. پرسش نامه. ج ۲. پاسخ نامه.
 عنوان دیگر : ۱۳ آزمون جامع.
 موضوع : آموزش ابتدایی — آزمون ها و تمرین ها
 موضوع : آموزش ابتدایی — راهنمای آموزشی
 شناسه افزوده : فرامرزی، شوکت، ۱۳۴۱ -
 شناسه افزوده : شاکردی، مهدی، ۱۳۴۰ - ناظر، مقدمه نویسنده
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۱۸۵۵/۲۲/۶۰ LB۳۰۶۰
 رده بندی دیویی : ۳۷۲/۰۷۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۸۸۵۶۸

مرکز پخش تهران: میدان انقلاب، کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان، کوچه سرو، پلاک ۸، واحد ۱ تلفن: ۶۶۹۷۲۸۵۴

نام کتاب: کنکور تیزهوشان ششم ابتدایی (۱) پرسش نامه
 پدیدآورندگان: شوکت فرامرزی، علی رشیدی یکتا، محمود توسلیان، مریم فلاح، زری وکیلی
 زیرنظر: دکتر مهدی شاکردی (شاگردی)
 ناشر: مجتمع فرهنگی - انتشاراتی تیزهوشان
 ویراستار: پیمان حمیدی
 واژه نگاری و صفحه آرایی: تیزهوشان
 شمارگان: ۳۱۰۰
 لیتوگرافی / چاپ / صحافی: زرین نقش / مگا / همراه
 نوبت چاپ: اول ۹۳-۱۳۹۲ (تک رنگ / رحلی)
 قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

این اثر به ابتکار مؤسسه‌ی فرهنگی تیزهوشان در کتابخانه‌ی ملی به ثبت رسیده و با مجوز رسمی منتشر شده است. لذا هرگونه نسخه‌برداری و نمونه‌سازی از کل یا جزء آن بر اساس قانون نشر مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی پیگرد قانونی و قضایی دارد.

تقدیم به اولیای محترم آموزشی و مدیران و مادران

اگر به شما بگویند، «فرزند شما تیزهوش است» چقدر خوشحال می شوید؟ البته شاید خلاف آن، یعنی شنیدن این که شما دارای فرزندی با توان هوشی پائین هستید، سبب نگرانی خاطر شما شود!

بسیار اتفاق می افتد که علائق و عواطف مادرانه یا پدرانه ی ما، بر واقعیت های موجود در فرزندانمان غالب می شود و بدون اطلاع از معیارهای لازم، آنان را افرادی خارق العاده به حساب می آوریم؛ و برعکس، در مواردی عدم انطباق اعمال و رفتار فرزندانمان با بعضی از انتظارات ذهنی ما که معمولاً جنبه ی مقایسه ای هم دارد، باعث مشکلاتی برای بچه ها می شود. بدون شک، داشتن اطلاعاتی هرچند کلی درباره ی مقوله ی هوش و تیزهوشان، می تواند بسیاری از سؤال ها و نگرانی های ما درباره ی فرزندانمان را برطرف کند.

هوش، تیزهوش و فرضیه ی هوش چندگانه!

هوش، از واژه ها و مفاهیمی است که ارائه ی تعریف واحدی برای آن سال ها مورد بحث روانشناسان بوده و با توجه به پیچیدگی ابعاد وجودی انسان، از جنبه های مختلفی تعریف شده است.

اگرچه ارائه ی تعریف واحدی از هوش، سال ها به طول انجامید، اما در بیانی ساده و اجمالی می توان این چنین بیان داشت که «هوش مجموعه ای از توانمندی های وجودی هر انسان است که به صورت سازگاری با محیط نمایان می شود».

ما با هوش به حل مسائل و ارائه ی راه کارهایی در زندگی و گاهی بروز نوآوری و خلق آثار هنری می پردازیم. در سخنوری و ایجاد ارتباطات اجتماعی و همین طور برای پاسخ به چارهایی که در ذهن مان به دلیل دقت بصری به محیط اطراف رخ می دهد، نیز از هوش خود استفاده می کنیم. با این تعریف و تفصیل، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می شود که در توانایی های یاد شده، برجستگی بیشتری داشته باشند.

تحقیقاتی که طی سالیان اخیر درباره ی هوش به عمل آمده سبب پدید آمدن نظریات مختلفی شده است، از جمله این که زمانی تصور می شد، هوش هر فرد کاملاً ارثی است و تأثیرات محیطی در آن نقشی ندارد، اما با گذشت زمان و تحقیقات بیش تر، امروزه اعتقاد بر این است که در میزان بروز توان هوشی هر فرد، علاوه بر ارث، محیط هم بسیار مؤثر است. هرچند میزان نقش هر کدام قابل تأمل است، اما واقعیت این است که نقش محیط (اعم از خانواده/ مدرسه/ محیط اجتماعی)، علاوه بر آن که می تواند نقش مؤثری در بروز استعدادها داشته باشد، به همان اندازه نیز می تواند به صورت مهار استعدادهای بالقوه اثرگذار باشد.

بدین سبب، لازم است در اظهار نظر توان ذهنی فرزندانمان مراقب باشیم تا معیار سنجش آن را محدود به یک بُعد از هوش مثل هوش ریاضی و منطقی نکنیم. چرا که با فرضیه های قابل تأمل امروز و موضوع هوش چندگانه (ریاضی منطقی/ فضایی/ هنری/ جسمی حرکتی/ درون فردی/ اجتماعی و هوش کلامی) چنین برخوردی منطقی نخواهد بود.

تست های هوش IQ

بسیاری از اولیا علاقه مندند بدانند فرزندشان از نظر هوشی در چه وضعیتی قرار دارد. هرچند بیش از یک قرن از ابداع آزمون های هوش می گذرد، (اولین آزمون هوش در سال ۱۹۰۵ میلادی در فرانسه منتشر و به نام بینه - سیمون به ثبت رسید) اما آزمون های هوش به مرور زمان تکامل یافته و تغییرات عمده ای به خصوص در جهت رفع ضعف های مربوط به خلاقیت در آن ها ایجاد شده است. امروزه آزمون های هوش در مراکز آموزشی کشور ما نیز بسیار متداول شده و اصطلاح بهره ی هوشی برای بیش تر اولیا واژه ای آشنا است.

اندازه گیری و سنجش هوش با روش های مختلفی در کشور ما انجام می گیرد، اما باید در نظر داشت که انطباق صحیح آن ها با مسائل فرهنگی، اجتماعی و البته میزان مهارت شخص تست گیرنده در اعتبار این آزمون ها نقش بسیاری دارد.

اصطلاح بهره ی هوشی (I.Q)، در واقع حاصل عبارت $100 \times \frac{\text{سن عقلی (Mental Age)}}{\text{سن تقویمی (Chronological Age)}}$ است. در این

فرمول عدد ۱۰۰ به طور قراردادی برای نشان دادن بهره ی هوشی در نظر گرفته می شود. عدد ۱۰۰ برای کودکی با بهره ی هوشی عادی در نظر گرفته شده و بر این اساس، بهره ی هوشی کم تر از ۱۰۰، به معنای آن است که فرد از گروه سنی خود عقب تر و بهره ی هوشی بالای ۱۰۰ به معنای بالاتر بودن فرد از نظر هوشی نسبت به گروه سنی خود است.

لازم به ذکر است، امروزه با توجه به موضوع هوش چندگانه، روانشناسان بر این اعتقادند که هوش انسان، پیچیده تر از آن است که بتوان آن را در یک آزمون نود دقیقه‌ای سنجید!!

معیارهای تشخیصی تیزهوشان؛

باید توجه داشت که تعداد افراد تیزهوش نسبت به کل جمعیت بشر بسیار اندک است و معمولاً در آمارهای ارائه شده، اختلاف نظرهای زیادی وجود دارد که البته پیچیدگی انسان مهم‌ترین علل این اختلاف نظرهاست. چنانچه در موارد بسیاری استعدادهایی از بعضی افراد بروز کرده که تصور آن هم به ذهن نمی‌رسیده است. دیگر آن که در دوره‌های مختلف، معیارهای ارزشی متفاوت بوده و همین امر در تعیین و ارائه‌ی معیارهای تشخیصی اثرگذار بوده است. هم‌چنین، موضوع سعی و تلاش و اثر آن در بروز استعدادهای و توانمندی‌های بشری را نیز نباید از نظر دور داشت.

هرچند معیارهای بسیاری برای تعیین تیزهوشی ذکر شده است اما از موارد تشخیصی که در حال حاضر در بین روانشناسان مطرح است شش معیار ذیل جایگاه مهم‌تری داشته که عبارت است از:

- (۱) بالا بودن هوش عمومی یا توانایی ذهنی عام
- (۲) دارا بودن جوهره‌ی مدیریتی
- (۳) علائق هنری (به صورت خودجوش)
- (۴) بالا بودن قدرت روان‌تنی (psychomotor)
- (۵) پیشرفته‌ی تحصیلی بودن
- (۶) تفکر خلاق بالا

قابل ذکر است که هرکدام از معیارهای فوق قابل بحث و تأمل بوده که در این پیش‌گفتار جای پرداختن به آن نیست.

هوش هیجانی (Emotional Intelligence (Eiq

در چند دهه‌ی اخیر بررسی‌هایی بر روی افرادی صورت گرفته که با وجود دارا بودن ضریب هوشی (IQ) بالا در کودکی در بزرگسالی افراد موفق نبوده‌اند و برعکس افراد موفق بزرگسالی که در کودکی از نظر ضریب هوشی در حد معمولی بوده‌اند. این واقعیت توجه دانشمندان را به‌سوی موضوع مهمی معطوف داشت که «هوش هیجانی» نام گرفت.

وجود هیجانات درونی در انسان، کنترل و عدم کنترل آن‌ها واقعیتی است که تأثیر آن در شکل‌گیری شخصیت، موفقیت یا عدم موفقیت اجتماعی بسیار نقش‌آفرین است. بدین خاطر امروزه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت‌های فردی و اجتماعی برای آن اهمیت بسیار زیادی قائل شده‌اند.

واقعیت این است که هیجانات با انسان همراه است و دلیلی بر مهار و یا از بین بردن آن نیست، بلکه معقول‌تر «کنترل» آن‌ها است. بی‌تردید مهار هیجانات باید از درون انسان آن هم به‌وسیله‌ی قدرت «عقل و خرد» صورت گیرد که در این حالت، نقطه‌ی تلاقی عقل و هیجانات، مولد پدیده‌ی هوش هیجانی خواهد شد و این پدیده آنقدر با اهمیت است که امروزه نقش آن را در موفقیت‌های فردی و اجتماعی بسیار بیش‌تر از ضریب هوشی (IQ) می‌دانند.

در نظر داشته‌باشیم که دوره‌ی کودکی بهترین زمانی است که می‌توان به موضوع هوش هیجانی توجهی خاصی کرد، ضمن این که این پدیده قابل تقویت و رشد هم هست! بدین علت نقش ما اولیا در آموزش فرزندانمان در جهت کنترل هیجانات و بالنتیجه افزایش هوش هیجانی آن‌ها بسیار با اهمیت است.

تیزهوشان و تاریخچه‌ی جهانی آن؛

تیزهوش‌ها همان‌هایی هستند که همیشه در طول تاریخ توجه بسیاری را به خود جلب کرده‌اند. چنانچه کنفوسیوس در چین و افلاطون در یونان به این قشر توجه ویژه‌ای داشته‌اند. افلاطون معتقد بود باید به افراد نخبه فلسفه آموزش داد و مسئولیت‌های حکومتی را به آن‌ها سپرد. توجه به افراد نخبه، جداسازی و آموزش‌های ویژه به کودکان سرآمد و تیزهوشان تقریباً به حدود یک قرن پیش برمی‌گردد، چنانچه براساس مستندات تاریخی، اولین مدرسه‌ی تیزهوش به‌طور رسمی در اوایل قرن بیستم در امریکا پایه‌گذاری شد و سپس در دیگر کشورها توسعه یافت.

جالب آن است بدانید، در همان سال‌ها مطالعات و تحقیقات بسیاری در رابطه با عملکرد و میزان تأثیر این افراد بر پیشرفت جامعه انجام گرفت. از جمله در یک پروژه‌ی تحقیقاتی که حدود ۴۰ سال به‌طول انجامید و بررسی ۱۵۰۰ تیزهوش ۱۰ ساله را در چهل سال پیگیری کرد، نتایج ارزنده‌ای از اثرات این قشر در پیشرفت علم و صنعت و تکنولوژی در کشور امریکا به‌جای گذاشت که از آن پس همچنان نوع توجه به آن‌ها بسیار ریزبینانه‌تر ادامه پیدا کرد.

لازم است بدانید، عده‌ای پیشرفت امریکا را تا حد زیادی مرهون تفکر و توجه به همین افراد می‌دانند. در حال حاضر در بیش‌تر کشورهای پیشرفته، بودجه‌ی خاصی را برای تربیت کودکان نخبه در نظر می‌گیرند.

ایران و استعداد‌های درخشان

در کشور ما تاریخ تأسیس مدارس استعداد‌های درخشان به قبل از انقلاب اسلامی برمی‌گردد، آن هم محدود به تهران و سپس مشهد و کرمان. اما بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی، در پی توجه بیش‌تر به موضوع مهم تیزهوشان، به همت مسئولان وقت، این مراکز تحت نام «سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان» (سمپاد) به‌طور کمی گسترش یافت، چنانچه علاوه بر مراکز استان‌ها در بعضی از شهرستان‌هایی که دارای شرایط لازم باشند، این مراکز توسعه یافته است. در حال حاضر در کشور ما معدل بالا در پایه‌ی تحصیلی ششم ابتدایی جهت حضور در آزمون‌های ورودی مدارس تیزهوشان پیش‌شرط لازم در نظر گرفته شده است. نکته‌ی قابل تأمل آن‌که شرایط پذیرش ورود به مراکز سمپاد در ایران، معیار پیشرفته‌ی تحصیلی بودن است که این جای تأمل دارد، زیرا در معیار پیشرفته‌ی تحصیلی، باید در نظر داشته باشیم که: هرچند بیش‌تر تیزهوش‌ها، پیشرفته‌ی تحصیلی هستند، اما هر پیشرفته‌ی تحصیلی الزاماً تیزهوش نیست!

هر چند حجم بالای متقاضی و ظرفیت محدود این مراکز را در انتخاب این نوع سنجش نباید از نظر دور داشت. قابل ذکر است که در کشور ما مراکز تیزهوشان محدود به بالای مقطع ابتدایی است هرچند در یکی دو سال اخیر زمره‌ی تشکیل مقطع ابتدایی شروع شده است.

نکته‌ی قابل تأمل، ...

از موارد مهمی که امروزه در سیستم‌های نوین آموزشی دنیا در نظر گرفته می‌شود توجه به بُعد «تفکر خلاق» بچه‌هاست. بر این مبنا، سال‌هاست ایجاد آرامش و تنش‌زدایی از بچه‌ها در محیط‌های آموزشی از معیارهای قابل توجه آموزش کودکان سرآمد است. امید است در کشور ما هم این تفکر هر چه بیشتر عملی شود.

درباره‌ی کتاب حاضر:

کتاب حاضر که چهارمین اثر تیزهوشان در پایه ششم ابتدایی از آغاز تغییر نظام آموزشی می‌باشد، مجموعه‌ای بسیار قابل توجه است که بر اساس دو دهه تجربه آزمون‌های سمپاد و مدارس نمونه و با نظر به اولین آزمون ورودی مدارس سمپاد و نمونه در پایه ششم ابتدایی، گردآوری شده است.

قابل ذکر است، این کتاب توسط جمعی از همکاران با تجربه و آشنا به نیاز داوطلبان ورود به مدارس تیزهوشان تألیف گردیده و به خاطر استفاده بهتر دانش آموزان از آزمون‌های آن، به صورت مستقل در دو جلد پرسش‌نامه و پاسخ‌نامه انتشار یافته است.

در خاتمه ضمن قدردانی از کلیه مؤلفین این کتاب، از عموم معلمان و دانش آموزانی که با نظرات و پیشنهادات خود ما را در بهتر نمودن محتوای این اثر در سال‌های آینده یاری خواهند کرد، بسیار سپاسگزارم.

شاد و سربلند باشید

دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاکری)

تهران - چاپ اول / آذر ۱۳۹۲

فهرست مطالب

شماره آزمون	صفحه
آزمون ۱	۷ - ۱۴
آزمون ۲	۱۷ - ۲۴
آزمون ۳	۲۷ - ۳۴
آزمون ۴	۳۷ - ۴۴
آزمون ۵	۴۷ - ۵۴
آزمون ۶	۵۷ - ۶۴
آزمون ۷	۶۷ - ۷۴
آزمون ۸	۷۷ - ۸۴
آزمون ۹	۸۷ - ۹۴
آزمون ۱۰	۹۷ - ۱۰۴
آزمون ۱۱	۱۰۷ - ۱۱۴
آزمون ۱۲	۱۱۷ - ۱۲۴
آزمون ۱۳	۱۲۷ - ۱۳۴